

Yayın Tarihi: 17.07.2023 - Yazar: Ferdi Asım Hellaç

Emisyon Primine Ek Vergi Tartışması Danıştay'a Taşındı!

Yüzyılın Vergi Affı ve Borç Yapılandırma Kanunu olarak adlandırılan 7440 sayılı Kanunun Meclis Plan ve Bütçe Komisyonu'ndaki görüşmeleri sırasında hiç kimsenin beklemediği sürpriz bir düzenleme teklif edildi. İşin ilginç yanı, teklif edilen düzenlemeye ilişkin metin hiç okunmadan ve tartışılmadan kabul edildi. İşte o düzenleme, başta Şirketler olmak üzere kurumlar vergisi mükelleflerine bir defaya mahsus olarak getirilen ek vergi ile ilgili.

Şirketler ve diğer kurumlar vergisi mükelleflerini şoke eden bu düzenleme, yapılan tüm eleştirilere ve gösterilen tepkilere rağmen yasalaraşarak, 12 Mart 2023 tarihinden itibaren yürürlüğe girdi (7440 sayılı Kanun, Mad. 10/27).

Ek vergiye tepkiler hala devam ediyor!

Tepkiler ek vergi düzenlemesi yürürlüğe girdikten sonra da devam etti, hala da sürüyor.

Söz konusu düzenlemeye göre tahakkuk eden 200 Milyar TL ek verginin Nisan ve Ağustos aylarında 2 eşit taksitte ödenmesi gerekiyordu. Yani, Kurumlar vergisi beyannamesinin verileceği Nisan ayında (beyanname verme süresi 5 Mayıs'a kadar uzadı) ilk taksit olarak 100 Milyar TL tahsil edilmesi bekleniyordu. Ancak, beklenen gibi olmadı, bugüne kadar ilk taksit kapsamında 34 milyar 788 milyon TL tahsil edildi.

Ek vergi tahsilatında sorun var!

Evet, ilk taksit olarak 100 Milyar TL tahsilat yapılması beklenirken, 34 milyar 788 milyon TL tahsil edilmesi, ek vergi tahsilatında ciddi sorun olduğunu gösteriyor.

Bunun en büyük nedeni, kapsama giren şirketler ile diğer kurumlar vergisi mükelleflerinin büyük bir kısmının 2022 hesap dönemi kurumlar vergisi beyannamelerini ek vergi kaynaklı ihtirazi kayıtla vererek dava açmaları. Dava açma ödemeyi durdurmuyor ancak, dava açanların büyük bir bölümü, davayı yürütmeyi durdurma (YD) talepli açmalarını gerekçe göstererek, ek verginin ilk taksitini ödemediler.

Maliye ek vergi ödemesi için kolaylık sağladı!

Maliye, tahakkuk eden 200 Milyar TL ek verginin tahsilatını yapmak için gereken her şeyi yapıyor. 200 Milyar TL ciddi bir rakam, depremin yarattığı olumsuz etki ve deprem maliyetinin telafisi için çok ama çok önemli. Yani, Maliye ek vergiyi bir şekilde tahsil edecek, kaçış yok!

Bu kapsamda, Maliye, ek verginin tahsilatını yapabilmek için bir taraftan tecil şartlarını taşıyan mükelleflere 12 taksit imkanı sağlarken, bir taraftan da öde(ye)meyenleri ciddi şekilde takibe aldı.

Mahkemeler YD taleplerini reddetti!

Gazetemizde 14 Temmuz 2023 tarihinde yayınlanan “Ek vergide gelen ilk haberler olumsuz, YD ret!” başlıklı köşe yazımda da belirttiğim üzere, anayasaya aykırılık iddiasıyla yürütmeyi durdurma talepli açılan binlerce davaya ilişkin ilk kararlar gelmeye başladı. Mahkemeler ek vergi mükelleflerinin YD taleplerini reddetti. Ayrıca, henüz hiçbir mahkeme, davacıların iddialarını ciddi bularak konuyu anayasaya aykırılık iddiasıyla Anayasa Mahkemesi’ne taşımadı. Şimdi tüm gözler vergi mahkemelerinde. Mahkemelerin anayasaya aykırılık iddialarını ciddi bularak konuyu Anayasaya Mahkemesi’ne taşıyıp taşımayacakları merakla bekleniyor!

Açılan davaların önemli bir kısmı emisyon primleriyle ilgili!

1 milyon kurumlar vergisi mükellefinden 2022 hesap dönemi kurumlar vergisi beyannamesinde istisna, indirim ve indirimli kurumlar vergisi matrahı gösteren yaklaşık 60 bin kurumlar vergisi mükellefi ek vergi hesaplayarak beyan etti. Kapsama giren mükellefler ağırlıklı olarak kurumlar vergisi beyannamesini ek vergi kaynaklı ihtirazi kayıtlarla vererek dava açtı. Bu davaların önemli bir kısmı ise, üzerinden ek vergi hesaplanan emisyon primi istisnası ile ilgili.

Peki, emisyon primiyle ilgili neden dava açıldı?

Emisyon primi, anonim şirketlerin gerek kuruluşlarında gerekse sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları payların, itibari değerinde bir bedelle elden çıkarılması halinde oluşan kazanç olarak tanımlanıyor.

Emisyon primine getirilen ek vergiye; bu primin gelir/kazanç değil, ortaklarca konulan sermaye benzeri bir öz varlık kalemi olduğu, ek verginin indirim ve istisna tutarları ile indirimli kurumlar vergisi matrahını oluşturan kurum kazancı üzerinden alındığı, emisyon primi elde eden mükelleflerden ek vergi alınmasının sermaye yani servet üzerinden vergi alınması anlamına geleceği, bunun da anayasaya aykırı olduğu gerekçeleriyle dava açılıyor.

Emisyon primi gelir/kazanç değilse neden Kanunda istisna olarak düzenlendi?

Emisyon priminin bir gelir/kazanç olup olmadığı Maliye bürokrasisinde uzun yıllar önce tartışılmış, ağırlıklı olarak “bu primlerin bir gelir/kazanç unsuru olduğu” görüşünün benimsenmesi üzerine, bu primlerin vergilendirilmesinin önüne geçilmesi amacıyla da emisyon primi kazanç istisnası düzenlemesi Kurumlar Vergisi Kanununa eklenmiş.

İstisna maddesi olarak düzenlenmesi son derece yanlış!

Emisyon primi kurumlar vergisine tabi bir kazanç değil, sermaye benzeri bir öz varlık kalemi. Bu nedenle, emisyon primi kazançlarının kurular vergisine tabi tutulması mümkün değil. Bu kadar açık olmasına ve kanunda istisna olarak düzenlenmesine ihtiyaç bulunmamasına rağmen, Maliye’nin kendi içerisindeki görüş ayrılıklarını gidermek ve bu primlerin vergilendirmesinin önüne geçmek amacıyla Kanunda istisna olarak düzenlemesi son derece yanlış.

İstisna kulağa hoş gelen bir ifade ancak, bu ek vergi düzenlemesinde olduğu gibi, ortada hiçbir şey yokken, istisnadan yararlananlar ek vergi ödeme durumu ile karşı karşıya kalabiliyorlar. Gereksiz olarak düzenlenen bir istisna olsa bile!

En çok teknoloji yatırımcıları ve girişimciler etkilendi!

Emisyon primine getirilen ek vergi, startup'lar ve fintek'ler başta olmak üzere girişimcilik ekosistemi, girişim sermayesi yatırım fonları, teknoloji şirketleri, 2022 yılında emisyon primli sermaye artırımını yapan anonim şirketleri ve yabancı yatırımcıları olumsuz etkiledi.

Maliye'nin Tebliğ ile yaptığı düzenleme Danıştay'a taşındı!

Ek vergi düzenlemesinin yer aldığı ilgili hükümde; 5520 sayılı Kanun ile diğer kanunlarda yer alan düzenlemeler uyarınca kurum kazancından indirim konusu yapılan istisna ve indirim tutarları ile aynı Kanunun 32/A maddesi kapsamında indirimli kurumlar vergisine tabi matrahları üzerinden, dönem kazancı ile ilişkilendirilmeksizin ek vergi alınacağı belirtildikten sonra, ek vergi kapsamı dışında bırakılan istisna ve indirimler sayılıyor (7440 sayılı Kanun, Mad. 10/27)

Maliye tarafından yayınlanan Tebliğde ise, emisyon primi kazancı istisnası (5520 sayılı Kanun Madde 5/1-ç) ek verginin konusuna giren istisnalar arasında sayılıyor, ek verginin konusu dışında bırakılan istisna ve indirimler ayrıca belirtiliyor (3 Seri No.lu 7440 Sayılı Kanun Genel Tebliği). Aynı Tebliğde, ek verginin konusu dışında bırakılan istisna ve indirimlerin kapsamı biraz daha genişletiliyor, "Diğer indirimler" veya "Diğer indirimler ve istisnalar" satırlarında gösterilmekle birlikte, mahiyet itibarıyla indirim veya istisna kapsamında olmayıp, daha çok vergi matrahının doğru hesaplanması amacıyla beyannamenin bu satırlarına yazılan (Türkiye Muhasebe Standartları/Türkiye Finansal Raporlama Standartları ile Vergi Usul Kanunu hükümleri arasındaki değerlendirme farkları, örtülü sermaye kabul edilen borçlanmalarda borç alan kurum nezdinde Türk Lirası'nın değer kazanması sonucu oluşan kur farkı gelirleri, kıdem tazminatı karşılığı iptali, vergi borçlarına mahsup edilen ve gelir olarak dikkate alınan yüzde 5 uyumlu mükellef indirimi) tutarlar üzerinden ek vergi hesaplanmayacağı açıklanıyor.

Hemen belirtelim, Maliye'nin Tebliğde ilave açıklama şeklinde belirttiği bu indirimlerin ek vergiye tabi tutulmaması son derece doğru ve isabetli.

Emisyon prim kazancı istisnasına getirilen ek vergi ile ilgili tartışma bir mükellef tarafından Danıştay'a taşındı. Açılan dava ile, 3 No.lu Tebliğin 5. Maddesinin 3. Fıkrasının (ç) bendinde yer alan "Emisyon Primi Kazancı İstisnası (5520 sayılı Kanun Madde 5/1-ç)" ibaresi ile 7. Maddesindeki 5 ve 9 no.lu örneklerin iptali ve dava sonuçlanıncaya kadar yürütmesinin durdurulması talep edildi.

Tebliğe dava açılmasının nedenini ise, "emisyon priminin lafzen ek vergi kapsamına girmekle birlikte vergilendirilecek bir kazanç olmadığı, sadece muhasebe tekniği açısından beyannamede indirim olarak gösterilmesi nedeniyle ek vergiye tabi tutulmaması gerektiği, Maliye'nin Tebliğ ile bu düzenlemeyi yapabileceğine" ilişkin görüş oluşturuyor.

Danıştay henüz bir karar vermedi!

Danıştay, açılan bu davaya ilişkin olarak henüz bir karar vermedi.

Dava konusu, startup'lar ve fintek'ler başta olmak üzere girişimcilik ekosistemi, girişim sermayesi yatırım fonları, teknoloji şirketleri, 2022 yılında emisyon primli sermaye artırımını yapan anonim şirketler ve yabancı yatırımcıları

Ferdi Asım Hellaç Mali Müşavir

yakından ilgilendiriyor.

Gerçekten hem Maliye hem de emisyon primi düzenlemesinden yararlanan çok sayıda şirket açısından son derece önemli ve bir o kadar da hassas bir dava!

Dava süreci ile ilgili gelişmeleri buradan duyurmaya devam edeceğiz.

Kaynak: Abdullah Tolu / *Ekonomim.com* | 17.07.2023

Kaynak : <https://hellac.com/blogdetay/emisyon-primine-ek-vergi-tartismasi-danistay-a-tasindi>

Erişim Tarihi : 02.05.2026